

doseže to čast. Ta, ker je plemenitega stanu; ona, ker je starejša; tretja, ker je že opravljala višje službe. Tako so bile nune glede volitve nesložne in niso nič prav vedele, katero naj bi izbrale. V tem nesporazumljenju sklene po božji previdnosti vsaka samaprisebi, da odda svoj glas Berengariji, meneč, da jo druge že tako ne bodo volile. In res napiše v dan volitve vsaka brez vednosti drugih ime preproste Berengarije na volilni listek. Škofovski komisar prečita pobrane listke ter najde, da je Berengarija soglasno izvoljena. Ko nunam naznani izid volitve, se te debelo pogledujejo, otresajo z glavo in kličejo: „Berengarija je nesposobna, Berengarije nočemo!“ Toda komisar se za to ne zmeni, ampak zapove Berengariji, naj zasede opatičin častni sedež; nunam pa ukaže, naj se ji poklonijo in v znamenje svete pokorščine poljubijo roko.

Berengarija se iz pohlevnosti sicer brani, nazadnje pa vendar zasede prestol. Nune pa se dosledno obotavljajo poljubiti ji roko, češ, da je za opatinjo nesposobna. Videč njih trdovratnost, se obrne Berengarija k podzemeljski rakvi, v kateri so počivale ranjke nune ter zavpije z močnim glasom, rekoč: „Ker me nočejo priznati žive, pridite ve mrtve in pripoznajte me!“ In glejte čudo! Grobni kamen se mahoma odvali in sedem nun se dvigne zaporedoma iz rakve. Vsaka poklekne spoštljivo pred Berengarijo in ji poljubi roko v znamenje svete pokorščine. Nato se postavijo pred njo vse v vrsto in se ne ganejo z mesta, dokler jim ne ukaže oditi novoizvoljena opatinja.

Zdaj šele se odpro oči nepokornim nunam. Osramočene pokleknejo druga za drugo pred Berengarijo in ji poljubijo roko.

Kdor ima druge za neumne, je največkrat sam še najbolj neumen.

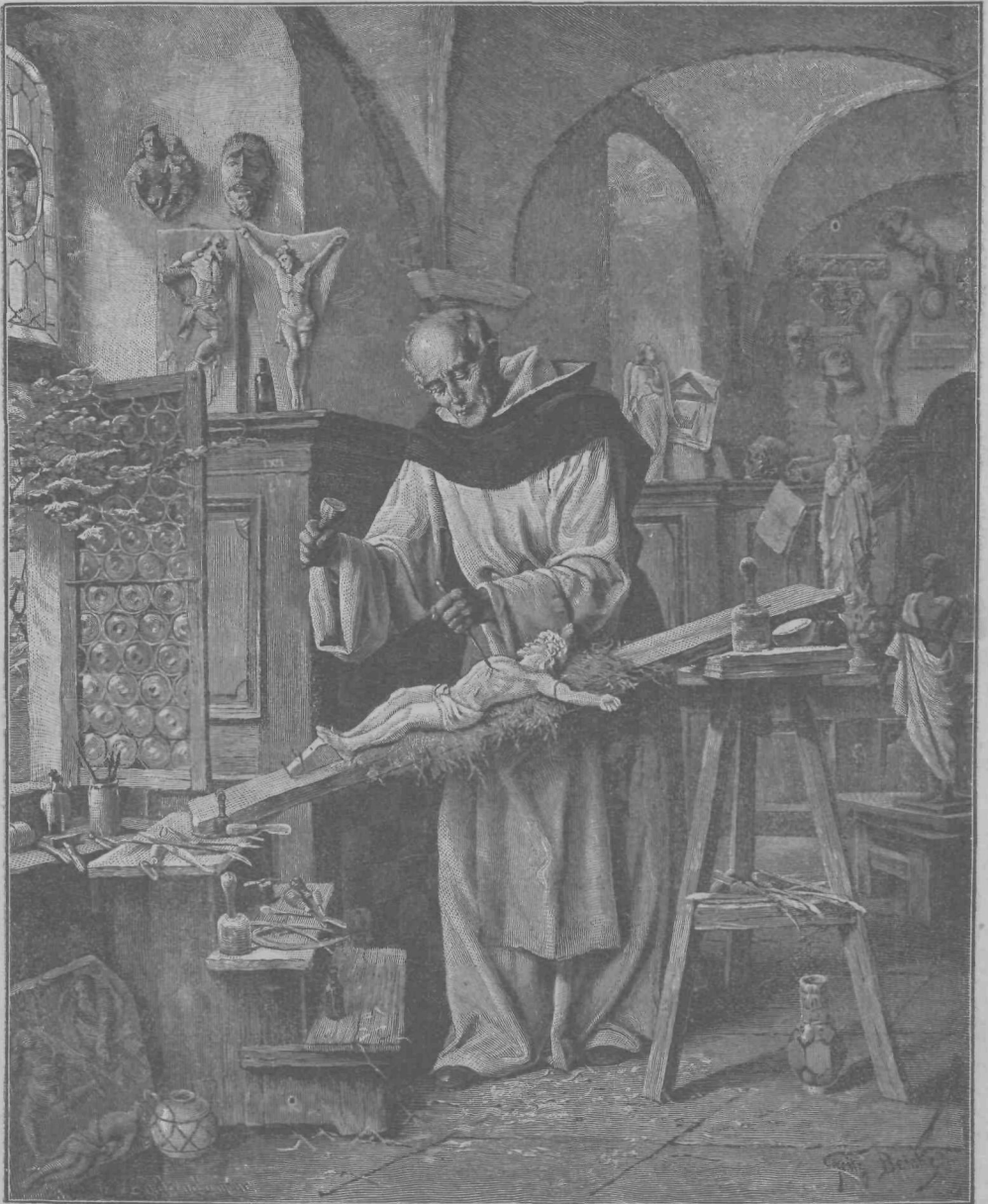
NEKDAJ IN SEDAJ.

Kaj ne, ljuba mladina, ti si ne ubijaš dosti glave s preišljevanjem, kako je bilo pred nami v davnih časih? Morda bi se še kdo dobil, ki bi menil, da je bilo vedno tako, kot je današnje dni.

Toda temu ni tako. Ko bi vstali naši davni dedje iz grobov, bi skoroda ne spoznali več svoje rodne zemlje. Gozd — in sam gozd je bil v davnih časih tam, kjer se zdaj ziblje zlato žito in kjer se zdaj razgrinjajo bujni travniki v pestrem cvetju. Tudi vasi in mest še ni bilo, in gladke ceste se še niso vile iz kraja v kraj — kaj šele železnice! Divja zver je gospodarila v šumah.

A prišel je človek v take kraje, napovedal boj zverini, jo ukrotil ali pokončal. Ukročena mu je morala dajati hrano in obleko, orožje, svečavo: vsega, kar je potreboval. Drugih opravil v onih časih skoro niso umeli. Imeli tudi niso stalnih bivališč, temveč so hodili od kraja do kraja, iskaje si potrebnega živeža.

V takih, neravno ugodnih razmerah pa jim je prišla pomoč od dobrih ljudi. Od drugod, iz bolj srečnih krajev, so došli duhovniki-redovniki. Ti so si postavili med neukimi prvoselniki stalno bivališče — samostan. Izse-

kali so gozdov na dolgo in široko, razkopali zemljo, jo obdelali rahlo in mehko, jo obsejali z žitom, zasadili z drevjem, izpremenili v travnike in pašnike. Ni jim bilo treba hoditi za divjo zverjo, pridobili so si živeža dovolj na polju in v živinski staji.

Občudovaje so jih gledali domačini. Toda kmalu so se privadili prijaznim, mirnim in častit jivim možem. Ti so jim radi dajali od svojega pridelka in jih učili in vadili obdelovati zemljo in staviti bivališča. Nastale so okrog samostana prve vasi. Pri samostancih so dobili ljudje tudi vsakovrstnega potrebnega orodja.

Pa ne le za njih telo so skrbeli pridni menihi, temveč tudi za njih duševno izobrazbo. Oni naši predniki niso poznali še pravega Boga; bili so malikovalci in so imeli mnogo malikov. Naučili so jih šele menihi prave vere v edinega Boga, učili krščanskega življenja, navadili jih moliti in so jim opravljali službo božjo.

Tudi v drugih stvareh so bili silno nevedni naši predniki. Čitati ali pisati ni znal nihče med njimi. Tudi tega so jih učili dobri duhovniki. Sami so jim pisali knjige; tiskanih knjig pa takrat tudi še ni bilo. Slikali so jim svete podobe, da so jih imeli v svojih hišah, da so jih spominjali na Boga, Marijo in druge svetnike, da so se jim priporočali v molitvi in jih klicali na pomoč v potrebi in stiski.

Posebno so pa skrbeli menihi, da so imeli ljudje križanega Zveličarja vedno pred očmi in v spominu. V samostanu so imeli celo delavnico, v kateri so izrezavali svete kipe, posebno pa sveto telo križanega Zveličarja. In take kipe so potem dajali ljudem, da so jih hranili in častili v svojih bivališčih. Postavljali so ta sveta znamenja pa tudi po poljih in po hribih, ob potih in ob cestah, da se je mimoidočim vedno vzbujala misel na neskončno ljubezen božjo.

Stoletja so pretekla od onih časov, in mnogo mnogo se je izpremenilo, izpopolnilo in predrugačilo vsepovsod. Znanost in veda sta napredovali; ročnost in umetnost sta se povzpeli do viška — vse je drugače; neizpremenjena pa je ostala ljubezen duhovnikova do ljudstva, posebno do mladine. Ravnoisti pa je ostal tudi Križani v naših bivališčih, kamor ga je že v davnih davnih časih postavila skrbna roka duhovnikova. *F. G.*

UREDNIK.

Spomini iz dijaškega življenja.

I.

Če je kdo res vnet za prosep slovenstva, so to brez dvoma dijaki. Vse bi storili za narod, pili in peli bi za narod, živeli bi za narod, tudi umrli bi za narod. Dijak stori za narod vse, če se le poceni pride skozi. Vsaj mi smo bili taki.

Nadebudni dijaki smo bili. Dvanajst nas je stanovalo pri znani Burjevi Katri. Sedem najbolj vnetih za narod in za njegove svetinje nas je stopilo skupaj, podali smo si roke, slovesno smo se zavezali, da bomo delali na tihem da bomo pisali in kovali pesmi. Ustanovili smo si svoj lastni časopis „Zvezda“, ki je izhajala vselej, kadar je bilo dovolj gradiva za osem strani navadnega pisnega papirja.